

# Program ERIS

Ekonomska in Razvojna Iniciativa Slovenije · različica 2 · junij 2026

## 1. Tehnokratski

### 1.1. Strokovno vodenje države

Državo naj upravljajo ljudje, ki svoje področje dokazano obvladajo. Ministrstva, javne zavode in državna podjetja morajo voditi osebe z ustrezno izobrazbo in dokazljivimi izkušnjami s področja, ki ga prevzemajo, ne pa kadri, izbrani po strankarski pripadnosti. Enako načelo velja za vse vodstvene ravni javne uprave.

### 1.2. Odločanje na podlagi podatkov

Vsaka pomembna odločitev države mora temeljiti na analizi podatkov in strokovni presoji, ne na občutkih ali politični koristi. Podatki, na katerih temeljijo odločitve, morajo biti javno objavljeni, da lahko vsak državljan preveri, zakaj je bila odločitev sprejeta.

### 1.3. Merljivi cilji in osebna odgovornost

Vsak ukrep mora imeti vnaprej določene merljive cilje in roke. Doseganje ciljev se javno spremlja, nosilci pa za rezultate osebno odgovarjajo. Kdor ciljev opazno ne dosega, mora položaj prepustiti sposobnejšemu, ne glede na politično zaledje.

### 1.4. Stalnost stroke ne glede na mandate

Največja škoda za državo nastaja, ko vsaka nova vlada razgradi delo prejšnje. Zdravstvo je najjasnejši primer: desetletja reform, ki jih naslednja oblast vsakič podre, preden lahko pokažejo rezultate — račun pa plačajo državljani v čakalnih vrstah. Tega kroga ERIS ne bo nadaljeval, ampak ga bo prekinil.

Dolgoročne strategije na ključnih področjih — zdravstvo, izobraževanje, infrastruktura, energetika, obramba — mora pripraviti stroka in se sprejmejo z zavezo, ki velja prek mandatov. Vsaka naslednja vlada jih je dolžna izvajati naprej. Spremembe so dovoljene samo na podlagi podatkov, ki dokazujejo, da ukrep ne dosega zastavljenih ciljev — nikoli iz ideoloških ali strankarskih razlogov. Kdor strokovno potrjen program ustavi brez podatkovne podlage, mora za to osebno odgovarjati in zastoj javno pojasniti državljanom.

### 1.5. Digitalizacija in transparentnost uprave

Javna uprava mora biti digitalizirana, postopki avtomatizirani, poraba javnega denarja pa vidna v realnem času. S tem se skrajšajo postopki, zmanjša birokracija in odpravi prostor za korupcijo.

## **2. Ekonomski**

### **2.1. Znižanje inflacije**

Inflacija povzroča vse večje finančne probleme za celoten ekonomski trg in sili ljudi v revščino. Z inflacijo se je potrebno vedno spopasti in se potruditi, da je pod 1 % ali pa celo negativna v primeru, da je bila v prejšnjih obdobjih visoka, več kot 2 %. Inflacijo pa je potrebno reševati na področju, kjer se je le-ta pojavila. Če se je inflacija pojavila na trgu primarnih surovin, je ne rešujemo v bančnem sektorju.

### **2.2. Uravnovešene javne finance**

Stabilnost financ je življenjskega pomena za vsako fizično osebo ter pravni subjekt. Zato je še bolj pomembno, da so uravnovešene v državnem proračunu, saj se s tem financirajo razni projekti in socialni transferji, ki omogočajo normalno življenje državljanov. Če je poraba prevelika, to pomeni potrebo po zadolževanju, kar pa pomeni dodatno obremenitev za prebivalstvo, ali zaradi povišanih davkov ali zaradi rezanja transferjev. Zato mora biti bilanca prihodkov in odhodkov vedno na pozitivni strani, saj se tako lahko oblikujejo rezerve, odplačujejo bivši dolgovi ali pa nižajo davki.

### **2.3. Zagotavljanje gospodarske rasti**

Gospodarska rast je življenje vsake državne ekonomije, saj omogoča večji pritek financ v državno blagajno in s tem večje projekte. Država omogoča boljšo gospodarsko rast s tem, da naredi okolje bolj privlačno za več delavcev in podjetij. Pomaga pa lahko tudi s transferji, ki pomagajo v kritičnih panogah.

### **2.4. Zagotovitev samooskrbe**

Kot se je večkrat pokazalo, prevelika odvisnost od globalnega trga ni najboljša, saj lahko težave na drugem koncu sveta povzročajo probleme za ljudi, ki nimajo s tem čisto nič. Zato se je potrebno truditi in organizirati tako, da je vsaka država samooskrbna, maksimalno kolikor je to mogoče.

### **2.5. Prometna infrastruktura**

Povečanje pretoka ljudi in blaga pomeni povečanje obremenitev prometne infrastrukture. Zato je potrebno premišljeno posodabljanje prometnih povezav, tako cestne kot železniške infrastrukture, tako da se razbremeni že obstoječa infrastruktura in se problem ne premesti iz ene točke na drugo.

### **2.6. Stanovanjska problematika**

Cene nepremičnin se dvigajo v nebo, kar povzroča vsakič večje probleme za ljudi, ki želijo na svoje. Potreba po novih stanovanjih je zelo velika in jih je potrebno zagotoviti. Kar pa ne pomeni, da se bodo gradila samo nizka mala stanovanja samo zato, da se lahko ljudje hitro odselijo, ampak je potrebno zgraditi velika stanovanja visoko v nebo,

da se prihrani na prostoru in omogoči rast družin. Zato morajo vsa stanovanja vsebovati prostor za par in vsaj tri dodatne otroke ter prostor za majhno vrtnarjenje.

### **3. Socialni**

#### **3.1. Integracija v slovensko življenje/družbo**

V časih, ko so migracije vedno bolj množične, se je treba tudi vedno bolje pripraviti za obvladovanje vse te mase ljudi, medtem ko imamo še vedno avtohtono prebivalstvo, ki se noče vklopiti v družbo. Človek, ki ne dela produktivnega dela za sebe ali družbo, bo tej prispeval probleme, zato moramo poskrbeti, da vsak migrant v Sloveniji dobi delo, ki ga mora opravljati.

Če so to legalne migracije, se te ljudi spravi v integracijski program, kjer se naučijo slovenskega jezika in kulture, ponudi pa se jim tudi možnost za spremembo imena ter priimka za lažjo vključitev v družbo.

V primeru ilegalnih migracij pa se tem ljudem zavrne vstop v državo oz., če zaprosijo za azil, se jih preusmeri v azilni center, dodeli se jim delo in se jih ob prvi možnosti pošlje domov.

#### **3.2. Ureditev šolstva**

Medtem ko ima Slovenija enega izmed boljših šolskih sistemov na svetu, se le-ta lahko še izboljša. Ena izmed izboljšav bi bila vključitev obvezne prakse za vse srednješolce, da si pridobijo prvi stik z delodajalci in s prihodnostjo, ki jih čaka. Naslednja izboljšava pa je ukinitvev nekonkurenčnih predmetov oz. smeri študija iz javnega programa.

#### **3.3. Ureditev zdravstva**

Zdravstvo je večna problematika v Sloveniji, kot so dolge čakalne vrste, prevelika poraba denarja, preobremenjenost zaposlenih in preprosta korupcija. Ugotoviti je potrebno vse problematike v njem in jih popraviti ali odstraniti. Če pa to ni mogoče, pa stari sistem preprosto podreti in na njegovem mestu zgraditi novega.

#### **3.4. Posodobitev gasilske in civilne zaščitne dejavnosti**

Kot smo pričali vsako leto pogostejše, se svet spreminja in v največji obliki se to kaže kot naravne katastrofe, ali hudi požari ali velike poplave in potresi. Zato moramo biti vsakič boljše pripravljeni na nepredvidljivo, da se lahko reši čim več življenj in ljudem omogoči čim hitrejšo normalizacijo.

#### **3.5. Izboljšanje telesnega in mentalnega zdravja ljudi**

V zahodnem svetu ima veliko ljudi probleme z zdravim telesom, kar lahko pomeni prekomerno težo ali pa splošne slabše gibalne sposobnosti zaradi neaktivnosti. Največji

problemi pa se pokažejo pri starejših ljudeh. Poskrbeti moramo, da bodo ti ljudje dosegli starostna leta v čim boljši kondiciji in da se zmanjšajo potrebe obiska zdravnika.

### **3.6. Medstrankarsko sodelovanje**

Politična razdeljenost je v Sloveniji ekstremno velika problematika, ki se prenaša tudi na splošno populacijo. Zato moramo zagotoviti sodelovanje med strankami, da se zagotovi enotnost državljanov.

## **4. Razvojni**

### **4.1. Razvijanje novih tehnologij**

Razvoj je ena najbolj pomembnih stvari za človeško preživetje, saj nam omogoča boljše življenje, obrambo pred naravo ter boljšo prilagoditev na nepredvidljivo. Za državo pa je to tudi pomembno, ker nam omogoča konkurenčno prednost in dominanco na različnih sektorjih. Zato je zelo pomembno, da se povečajo sredstva za razvoj, da nam omogočajo boljšo neodvisnost in samooskrbnost.

### **4.2. Zadrževanje izobraženega kadra doma**

Za razvoj države je tudi velikega pomena, da kader, ki ga izobrazimo, tudi ostane doma pri nas, saj za vsakega človeka, ki odide iz države, izgubiš ves trud in denar, ki smo ga vložili v usposabljanje, ter vse potencialne pluse, ki bi nam jih ta oseba lahko prinesla. Potrebno je zagotoviti, da so v Sloveniji pogoji za te ljudi enaki ali boljši tistim, ki so jim ponujeni v tujini.

### **4.3. Razvoj proizvodnje za lastne potrebe**

Potrebno je ugotoviti vsako pomanjkljivost v slovenski verigi in pogledati, kaj je mogoče razviti in vzpostaviti, da se izognemo odvisnosti od drugih.

### **4.4. Regijska razdelitev Slovenije**

Trenutno imamo v Sloveniji samo grobi pravilnik, ki opredeljuje namembnost zemljišč, ki pa povzroča veliko problemov, ko občine želijo spremeniti OPN, saj zelo hitro drug proti drugemu udarijo različni pravilniki namembnosti zemljišč. Slovenijo je potrebno razdeliti na različne regije glede na geografsko lego in določiti, ali so to kmetijske, stanovanjske ali industrijske regije. S tem bi specializirali regije in olajšali ureditev namembnosti zemljišč ter omogočili hitrejši razvoj vseh dejavnosti.

## **5. Surovinski**

### **5.1. Znižanje cen surovin (železo, les, elektrika ...)**

Zagotovitev nižjih cen surovin je zelo pomembna za znižanje inflacije ter nižanje ostalih pomembnih stroškov ljudi. To je pomembno tudi zato, da se lahko omogočajo večje gradnje in boljši nadaljnji razvoj.

## **5.2. Povečanje proizvodnje električne energije**

Poraba električne energije se nenehno povečuje, zato je potrebno tudi povečati stabilno proizvodnjo električne energije. Električno energijo lahko povečamo z vetrnimi elektrarnami, sončnimi paneli, hidroelektrarnami, jedrskimi elektrarnami in podobno.

## **5.3. Recikliranje in uporaba lastnih odpadkov**

Reciklaža je v svetu, kjer se vsak dan povečuje količina odpadkov, tudi vsak dan bolj pomembna. Ne samo da s pomočjo recirkulacije znižamo porabo naravnih virov, ampak tudi zaščitimo okolje pred prekomernim onesnaževanjem. Predvsem pa nam izvoz smeti in odpadnega blata povzroča ogromne finančne stroške.

## **5.4. Povečanje proizvodnje hrane**

Tudi če vzamemo vse ostalo stran, brez hrane in vode ljudje ne moremo. Z vojnami na svetu pa smo hitro videli, kako občutljiva je današnja oskrbovalna veriga. Zato moramo zagotoviti, da bo Slovenija pridelala dovolj svoje hrane za sprotno porabo in nato še nekaj za rezerve.

# **6. Obrambni**

## **6.1. Dvig standarda Slovenske vojske**

Slovenska vojska trpi zaradi velikega zanemarjanja moderne opreme ter usposabljanja. Da se bo to prenehalo, moramo dvigniti standard opreme Slovenske vojske ter usposobiti pripadnike Slovenske vojske za uporabo te opreme. Opravljanje vojaškega roka bi se štelo v delovno dobo.

## **6.2. Obvezni vojaški rok**

Kot vidimo, se po svetu ponovno pojavljajo vse večji konflikti vse bližje Slovenije, ki pa že imajo vpliv na Slovenijo. Da se prepreči ogroženost Slovenije, moramo Slovenijo pripraviti tudi tako, da slovensko državljanstvo vojaško usposobimo z obveznim vojaškim rokom.

## **6.3. Zagotavljanje lastne vojaške opreme**

Zaradi načela samooskrbnosti, dviga vojaškega standarda in implementacije obveznega vojaškega roka bo potrebna tudi lastna proizvodnja opreme za zagotovitev doslednega oskrbovanja vojaških potreb.

## **6.4. Program za reševanje in pomoč**

Vojska ni namenjena samo spopadu s sovražnikom in obrambi civilistov ter njihovega premoženja, temveč tudi pomoči pri reševanju ljudi po raznih katastrofah. V ta namen se bodo tudi usposobile vojaške enote za zaščito in reševanje.

## **7. Pravni**

### **7.1. Zmanjšanje birokracije**

V Sloveniji imamo zelo kompleksno birokracijo, ki ne služi nobenemu drugemu namenu kot temu, da se nekaj rok vmes napolni z denarjem in ljudem oteži ter podaljša delo. Ta nesmiselnost pa mnogokrat odvrča tuje investitorje in otežuje državljanom, da opravljajo svoje delo. V hujših primerih pa ta birokracija tudi za desetletje zaustavi razvoj občin in določenih državnih projektov.

### **7.2. Preureditev kazenskega sistema**

Današnji kazenski sistem je nezadosten v večini pogledov. Velike kraje in kriminal se preiskujejo v zastarelost, tisti, ki pa so obsojeni, imajo prevečkrat premilo kazen. Poleg tega pa se korupcija v Sloveniji povečuje brez nadzora. Tisti, ki pridejo v zapor, pa nato živijo na račun ljudi, ki so jih oškodovali. Potrebno je spremeniti sistem v tej smeri, da tisti, ki so se na nelegalen način okoristili ali škodovali drugim, tega ne bodo počeli še dlje.

### **7.3. Korupcija in kriminal**

Kriminal in korupcija se povečujeta v vsakič višje ekstreme in to moramo ustaviti. Najprej se je potrebno spopasti s korupcijo v državnem sistemu in ga prečistiti, nato pa je potrebno preveriti še ostale dele države in ukrepati primerno. Do korupcije velja ničelna toleranca.

## **8. Zelena politika**

### **8.1. Okoljevarstvo**

Posegi v naravo in njeno nepremišljeno preurejanje imajo lahko hude posledice, od poplav do požarov do plazov. Goloseki brez smisla se ne smejo dogajati, saj povzročajo plazove. Preusmerjanje rečnih tokov je nevarno, saj si voda vedno izbere pot po liniji najmanjšega odpora in ob večjih nalivih lahko hitro poplavi. Prav tako pa je potrebno očistiti rečne bregove, da se odstranijo naplavine in mrtvo zelenje.

### **8.2. Onesnaževanje okolja**

V naravo naj bi se vračalo samo to, kar narava potrebuje, da se ne poruši naravno ravnotežje. Potrebno je očistiti vse gozdove, reke in polja, da se odstranijo vsa divja odlagališča, ki uničujejo naravo in s tem tudi življenje živali in ljudi v bližini. Poskrbeti pa

moramo tudi, da je odvoz na urejeno odlagališče ljudem bolj v interesu kot pa odvoz v gozd.

## **9. Zunanji**

### **9.1. Mednarodno sodelovanje**

Z globalizacijo bi se moralo povečati tudi mednarodno sodelovanje. Medtem ko države med seboj delajo »dogovore«, pa se to velikokrat ne pokaže kot nič resnega in ostanejo samo na besedah, dokler ni prepozno. Potrebno je izboljšati meddržavno sodelovanje, tako v zunanjih politikah, notranjem varstvu kot v ekonomskih projektih, za boljši razvoj in večjo stabilnost držav.

### **9.2. Promoviranje federalizacije EU**

Kot vidimo, se na vsakem koncu sveta oblikujejo večje in močnejše države, ki vsaka želi svoj košček sveta. Medtem ko EU na papirju izgleda velika in močna, je v resnici samo skupek manjših razdeljenih držav. Če EU želi preživeti prihajajoča desetletja in z njo vse njene države, je potrebno narediti naslednji logični evolucijski korak. To pa je federalizacija EU, z eno vojsko, eno mejo, eno valuto, eno zunanjo politiko in eno osebo na njenem vrhu.